

Швачко С.О., Кобякова І.К.

Нові технології вивчення квантитативних одиниць англійської мови

Сучасній парадигмі вищої освіти притаманні нові особистісні технології вивчення іноземної мови (ІМ). Основним дидактичним принципом на часі є поєднання змісту, форм та інструментарія навчального процесу. Відомо, що в залежності від наукових здобутків модифікуються і методичні засади викладання ІМ. На сучасному етапі у царині методики провідними є синергетичний, системно-функціональний та антропоцентричний підходи до тлумачення одиниць мови.

Системний характер мови, специфічно віддзеркалюючи об'єктивний світ, проявляється у генезисі з номінативних одиниць, синонімів, антонімів, омонімів, лексико-семантичних груп тощо. Універсальною є наявність лексико-семантичного поля кількості (*quantity*) у різних мовах. Квантитативні одиниці (КО) виступають об'єктом у нашому аналізі, предметом – нові підходи до вивчення КО у курсах з англійської мови. Вивчення КО передбачено програмою з ІМ. Так, зазначені слова розглядаються у частиномовному (“Числівник”) та словотворчому руслі. До програмних лакун належить ціла низка питань стосовно КО. Розширенню мовного та соціального тезаурусу студентів безумовно сприятиме експлікація проблем КО при умові системно-функціонального осмислення їх теоретичних та прикладних аспектів. Характер останніх об'єктивується валідністю міждисциплінарного підходу до об'єкта аналізу. Пор.:

- шляхи пізнання кількісних характеристик оточуючого світу;
- системна організація лексико-семантичного поля кількості;
- когнітивні структури кількісних одиниць;
- універсальні ознаки квантитативних одиниць;

- етимологічні витоки числівників, слів міри та ваги;
- реалізація дієвості принципу семантичної атракції (на матеріалі квантитативних одиниць);
- конситуативні умови реалізації приблизної та невизначеної кількості (на матеріалі числівників рідної та іноземних мов);
- поліаспектність та поліфункціональність числівників;
- парадигматичний ряд денумератів;
- словотворчі фрейми квантитативної лексики;
- лексикалізація нумеральних словосполучень (або: витоки фразеологічних одиниць з нумеральними компонентами);
- ізоморфні риси числівників та лічильних слів;
- використання квантитативних одиниць у стилістичних засобах гіперболізації, літоти, антитези, градації (типологічні аспекти);
- частиномовні характеристики квантитативних одиниць, тощо.

Тлумачення подібних проблем у лінгвістичних курсах препарує осмислене бачення системи мови з її субкатегоріями. Системний підхід до квантитативних слів корелює з їх вивченням в умовах функціонування. Системно-функціональний підхід до об'єкта розкриває роль контексту, семантичного зсуву, завдяки яким модифікується значення КО.

В англійській мові категорія кількості має ієрархічну будову, компоненти якої співвідносяться з морфемним, лексичним, граматичним та фразеологічним рівнями.

Поліаспектність мовного поля кількості обумовлюється дією об'єктивних чинників, характером пізнання та іманентними структурами мови. Ця детермінація є універсальною по відношенню і до інших

парадигм мови. Поліаспектність слів є прозорою у їх поліфункціональності. Так, для англійських числівників (домінантних слів квантитативної лексики) притаманні номінативна (математизована), квантитативна (з дискретними одиницями), словотворча, когнітивна, прагматична та лінгвокреативна функції.

Оновлення програмного матеріалу з ІМ передбачає розширення тезаурусу студентів у руслі нових досягнень, наукових апробацій, підходів. Діючий функціональний підхід націлює філолога на пошукову та креативну роботу з емпіричним матеріалом. Але відсутність належної матеріальної бази та проблемних програм заважає успішній реалізації нових технологій, дієвості принципу “навчити вчитися” майбутнього фахівця.

В конситуаціях (за межами словникових статей) квантитативна лексика частково позбавляється точного змісту, набуває статусу маркерів приблизної та невизначеної кількості. Числівники у мовленні розширюють сферу функціональної діяльності, позбавляються статусу чистого терміна. Зазначену трансформацію бажано експлікувати у лінгвістичних курсах з порівняльної граматики, теоретичної граматики, лексикології (у відповідних розділах). Цінними тут слугуватимуть досягнення із зазначеної проблематики у працях Таранця В.Г., Жаботинської С.А., Швачко С.О. Результати наукових досягнень бажано трансформувати в інформаційні блоки лінгвістичних курсів з ІМ. А це слугуватиме базою для креативного пошуку та збагаченню тезаурусу молодих філологів.

Кращими зразками для оновлення інформативних блоків стосовно КО вважаємо “Порівняльну граматику англійської, української, російської мов.” – К.: Наукова думка, 1981 –352 с. (Відп.редактор Ю.О.Жлуктенко) та “ Порівняльну граматику української та англійської мов “– К.: Рад.школа, 1960 (укладач – Жлуктенко Ю.О.)

Зазначені праці видержали апробацію в теоретичних, практичних курсах з рідної та ІМ у нашій країні.

Інтеграція лінгвістичного та методичного досвіду стосовно змісту та технології викладання ІМ допоможе у справі формування інтелектуального потенціалу країни, сприятиме забезпеченню її потреб та реалізації принципів Болонського процесу.